

Remissvar på betänkandet "Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens – utifrån hälso- och sjukvårdens och tandvårdens behov" (SOU 2025:63) från Svenska Barnmorskeförbundet (SBF)
Diarienummer S2025/01126

Barnmorskeprofessionen har en central roll i svensk hälso- och sjukvård. Barnmorskor ger vård och stöd inom hela det reproduktiva, perinatale och sexuella hälsospektrumet – från ungdom till menopaus. Hög och rätt kompetens hos barnmorskor är därför en avgörande förutsättning för patientsäkerhet, jämlik vård och tillgång till evidensbaserade insatser i en vård under snabb förändring.

Behovet av en förlängd och moderniserad barnmorskeutbildning

Barnmorskeutbildningen i Sverige är den kortaste av alla legitimationsgrundande utbildningar – endast tre terminer (1,5 år på avancerad nivå, 90 hp). Detta står i stark kontrast till utbildningens komplexitet och det självständiga ansvar barnmorskor har för gravida, födande och nyfödda samt för kvinnor, ungdomar och transpersoner i hela livscykeln.

SOU 2025:63 betonar att rätt kompetens är nyckeln till en god och säker vård, att utbildningssystemet måste anpassas till den medicinska, tekniska och samhällsliga utvecklingen, och att vårdprofessionernas utbildningslängd och innehåll behöver ses över för att säkerställa patientsäkerhet och kvalitet.

Utredningen noterar uttryckligen att Svenska Barnmorskeförbundet anser att utbildningen är för komprimerad och bör förlängas med minst en termin samt att frågan om en direktutbildning måste hanteras innan vidare specialisering kan regleras. Vi stödjer denna slutsats fullt ut.

Förbundet föreslår därför att regeringen:

- Initierar en översyn av barnmorskeutbildningen med syfte att införa en femårig direktutbildning, avslutad på avancerad nivå med masterexamen och legitimation som barnmorska.
- Säkerställer att utbildningen uppfyller International Confederation of Midwives (ICM) och EU:s krav på minst 240 ECTS och att den harmoniseras med internationella kärnkompetenser: digital hälsolitteracitet, forskningsrätt, ledarskap, forskning och jämlik vård.
- Tydliggör barnmorskans självständiga ansvar och kunskapsområde i examenstillstånd och examensbeskrivning, i linje med utredningens princip om "rätt kompetens på rätt plats".

En sådan reform är avgörande för att säkra en framtidssäker och hållbar barnmorskeprofession samt för att möta de ökande vårdbehoven i en demografiskt och medicinskt komplex samtid.

Systematisk kompetensutveckling och fortbildning

SBF delar utredningens bedömning att fortbildning måste vara en reglerad och obligatorisk del av yrkesutövningen, både för vårdgivare och personal. Forskning, även refererad till i betänkandet, visar

att regelbunden fortbildning ökar arbetstillfredsställelsen och minskar personalomsättning hos sjuksköterskor och barnmorskor.

SBF stödjer därför utredningens förslag att vårdgivare ska:

- Identifiera barnmorskors utbildningsbehov som en del av det systematiska patientsäkerhetsarbetet.
- Avsätta schemalagd tid för kontinuerlig, kvalitetssäkrad fortbildning.
- Säkerställa att utbildningsinsatser är yrkesspecifika och verksamhetsnära, med fokus på exempelvis förlossningsvård, reproduktiv hälsa, abortvård, ultraljud, psykisk hälsa och forskning.

Förbundet betonar även vikten av att Vårdprofessionslyftet genomförs så att barnmorskor inkluderas från start. Det skulle möjliggöra nationellt samordnad kompetensförsörjning, ge trygg finansiering och skapa hållbara utbildningsstrukturer. Trots den avancerade nivån finns det områden där barnmorskor kan behöva vara en del av ett Vårdprofessionslyft. Som exempelvis för vidareutbildning inom fostermedicin.

Sammanfattande ståndpunkter

1. Utbildningen till barnmorska måste förlängas och moderniseras till en femårig direktutbildning på avancerad nivå, i enlighet med ICM:s och EU:s krav.
2. Utbildningens längd och innehåll är avgörande för att uppfylla målet i SOU 2025:63 – att stärka patientsäkerheten genom rätt kompetens.
3. Fortbildning ska vara en reglerad och systematisk del av yrkesutövningen, med arbetsgivaransvar och nationell kvalitetssäkring.
4. Vårdprofessionslyftet bör implementeras med barnmorskor som en av de första prioriterade yrkesgrupperna.

En förlängd och moderniserad barnmorskeutbildning är inte bara en professionsfråga, det är en patientsäkerhetsfråga. Den svenska vården har inte råd med en utbildning som inte fullt ut motsvarar det ansvar, den komplexitet och de krav som barnmorskans yrkesroll innebär.

Stockholm, den 28 oktober 2025

Eva Nordlund, ordförande Svenska Barnmorskeförbundet

Malin Bogren, styrelseledamot, sammankallande internationella rådet

Li Thies-Lagergren, styrelseledamot, sammankallande utbildningsrådet